

21.3.2024

PRACOVNÍ DOKUMENT

o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973 a (EU) 2019/472, pokud jde o cíle pro stanovení rybolovných práv, COM(2023)771 ze dne 6. 12. 2023

Výbor pro rybolov

Zpravodaj: Pierre Karleskind

Na schůzi stínového výboru dne 29. 2. 2024 bylo rozhodnuto, že předseda vypracuje pracovní dokument, aby práce výboru z 9. volebního období mohla pokračovat v 10. období, pokud se tak nová Konference předsedů rozhodne¹.

Evropská komise dne 6. 12. 2023 přijala svůj návrh **nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973 a (EU) 2019/472, pokud jde o cíle pro stanovení rybolovných práv.**

V něm bylo navrženo odstranění „pravidla 5 %“ v některých víceletých plánech (v Baltském moři, Severním moři a západních vodách), což znamená vypuštění čl. 4 odst. 6 nařízení (EU) 2016/1139² a 2018/973³ a čl. 4 odst. 7 nařízení (EU) 2019/472⁴.

Tyto články jsou totožné a jejich znění je následující⁵: „*Rybolovná práva budou v každém případě stanovena tak, aby bylo zajištěno, že pravděpodobnost, že úroveň biomasy reprodukuje se populace poklesne pod Blim, bude nižší než 5 %*“.

Ve zkratce je toto „pravidlo 5 %“ zahrnuto do víceletých plánů coby zastřešující systém, který stanoví cíle a opatření pro dlouhodobé řízení některých populací a rybolovu na úrovni jednotlivých mořských oblastí. Komise argumentuje, že za určitých okolností týkajících se stavu dané populace a krátkodobé prognózy rozvoje její biomasy může použití pravidla vést k situaci, která by byla v rozporu s ostatními pravidly víceletých plánů, zejména ochrannými opatřeními, která je třeba přijmout.

Otázky týkající se postupu při předkládání návrhu

–□□□□□ Prezentace ve výboru

Komise návrh představila na schůzi výboru PECH 7. 12. 2023, méně než 24 hodin po jeho zveřejnění. Členové výboru PECH očividně neměli dostatek času na posouzení a pochopení návrhu a přípravu otázek k němu.

– Žádost Rady o postup pro naléhavé případy

¹ Viz článek 240 jednacího řádu („Nevyřízené záležitosti“).

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1139 ze dne 6. července 2016, kterým se zavádí víceletý plán pro populace tresky obecné, sledě obecného a šprota obecného v Baltském moři a pro rybolov využívající tyto populace a kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2187/2005 a zrušuje nařízení Rady (ES) č. 1098/2007 (Úř. věst. L 191, 15.7.2016, s. 1, <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/1139/2020-12-01?locale=cs>).

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/973 ze dne 4. července 2018, kterým se zavádí víceletý plán pro populace žijící při dně v Severním moři a rybolov využívající tyto populace, kterým se stanoví podrobnosti provádění povinnosti vykládky v Severním moři a kterým se zrušuje nařízení Rady (ES) č. 676/2007 a (ES) č. 1342/2008 (Úř. věst. L 179, 16.7.2018, s. 1, <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/973/2019-08-14>).

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/472 ze dne 19. března 2019, kterým se zavádí víceletý plán pro populace druhů lovených v západních vodách a přilehlých vodách a pro rybolov využívající tyto populace, o změně nařízení (EU) 2016/1139 a (EU) 2018/973, a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 811/2004, (ES) č. 2166/2005, (ES) č. 388/2006, (ES) č. 509/2007 a (ES) č. 1300/2008 (Úř. věst. L 83, 25.3.2019, s. 1, <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2019/472/2019-08-14>).

⁵ Viz např. čl. 4 odst. 7 nařízení (EU) 2019/472.

⁶ „Blim“ se definuje jako „referenční bod pro biomasu reprodukuje se populace uvedený v nejlepších dostupných vědeckých doporučeních, pod jehož úrovní může být reprodukční kapacita snížena“, viz např. čl. 2 odst. 8 nařízení (EU) 2016/1139.

Dne 20. 12. 2023 se Rada dohodla na mandátu a rozhodla se požádat Parlament, aby na základě postupu pro naléhavé případy schválil změny, která v návrhu Rada provedla. O této žádosti byl následně, dne 4. 1. 2024, informován Parlament. Jelikož jednací řád stanoví, že o takové žádosti by se mělo hlasovat na nejbližším plenárním zasedání, nebylo možné ve výboru PECH uspořádat řádnou diskusi. O žádosti bylo hlasováno dne 16. 1. 2024 a byla zamítnuta.

Mnoho poslanců vyzdvihlo, že je důležité zohlednit názory zúčastněných stran a vyhradit si potřebný čas na pochopení praktických důsledků pro rybáře, zejména drobné a rekreační rybáře. Poslanci rovněž vyslovili politování nad tím, že by jim tento postup neumožnil zohlednit zpětnou vazbu v návaznosti na veřejnou konzultaci Komise, která skončila dne 31. 1. 2024.

Je třeba poznamenat, že před rozhodnutím o žádostech pro naléhavé případy by bylo vhodnější uskutečnit další dialog a konzultace mezi orgány. V souladu se zásadou dobré spolupráce by kvalitnější dialog a kooperace přispěly k lepšímu porozumění a otevřely cestu ke konstruktivnější spolupráci mezi orgány v této otázce.

– Konzultace se zúčastněnými stranami a stanovisko EHSV

Komise *po přijetí návrhu* zahájila veřejnou konzultaci, která byla otevřena do 31. 1. 2024. Závěry této konzultace byly předloženy Parlamentu dne 15. 2. 2024 formou dopisu.

Co se týče odpovědí na veřejnou konzultaci⁷, tři respondenti zastupující odvětví rybolovu a zpracování podpořili návrh Komise, zatímco zbývajících 20 respondentů návrh nepodpořilo a mnoho z nich požadovalo, aby Komise vzala svůj návrh zpět. Názory členů poradního sboru pro Baltské moře se dělí podobným poměrem. Respondenti zastupující nevládní/ekologické organizace se domnívají, že místo odstranění „pravidla 5 %“ by příslušné ustanovení mělo být upraveno, aby stanovilo jasnější a přísnější pravidla. Rovněž vyjádřili politování nad tím, že návrh nedoprovázelo komplexní posouzení dopadů.

Dne 17. 1. 2024 Evropský hospodářský a sociální výbor vydal své povinné stanovisko podporující návrh Komise⁸.

Obavy a otázky týkající se obsahu návrhu

– Cíl „pravidla 5 %“

Víceleté plány stanoví cíle a opatření pro dlouhodobé řízení některých populací a rybolovu na úrovni jednotlivých mořských oblastí, včetně ochranných opatření a nápravných opatření, jsou-li zapotřebí. Víceleté plány navíc poskytují flexibilitu tím, že umožňují stanovení rybolovných práv v rámci rozmezí založeného na doporučení Mezinárodní rady pro průzkum moří (ICES).

---

⁷ Viz webové stránky Komise „Podělte se o svůj názor“: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14057-Fisheries-correction-to-multiannual-plans/feedback_cs?p_id=32435157

⁸ <https://www.eesc.europa.eu/cs/our-work/opinions-information-reports/opinions/targets-fixing-fishing-opportunities>

„Pravidlo 5 %“ bylo zavedeno, aby svou aktivací chránilo populace, které jsou v natolik špatném stavu z hlediska řízení rybolovu, že je naléhavě zapotřebí přijmout opatření, aby tyto populace dále nečelily ohrožení. Komise musí více vyjasnit svůj návrh a sledované cíle odstranění čl. 4 odst. 6 a čl. 4 odst. 7 v příslušných víceletých plánech, aby bylo naprosto zřejmé, jaká jiná opatření by měla být přijímána na podporu obnovy populací.

– Socioekonomické důsledky

Komise tvrdí, že použití „pravidla 5 %“ může vést k situaci, která by byla v rozporu s ostatními pravidly víceletých plánů pro stanovení rybolovných práv a která by mohla mít závažné socioekonomické důsledky.

Společná rybářská politika stanoví, že musíme zohlednit všechny tři pilíře udržitelnosti (tj. environmentální, hospodářskou a sociální). Na jedné straně by „pravidlo 5 %“ mohlo být dalším faktorem, který bude přispívat k nestálosti celkového přípustného odlovu a omezovat schopnost odvětví rybolovu investovat a plánovat svou budoucnost. Na druhou stranu, jak uvedla Stockholmská univerzita, výsledkem neudržitelně vysokých kvót jsou „v dlouhodobém hledisku ohrožení rybích populací a nízké výdělky rybářů“⁹.

– Rovné podmínky

Je důležité do popředí rovněž stavět **otázku rovných podmínek**. Ve vztahu k omezením rybolovu sdílených populací je zásadní spolupráce se třetími zeměmi, jako je Norsko a Spojené království, aby zavedená opatření byla dostatečná a účinná. Lze předpokládat, že EU bude mít větší šanci konstruktivně spolupracovat se třetími zeměmi na zavedení účinných opatření v souvislosti s článkem 5, spíše než na zavedení úplného zákazu, jak předpokládá čl. 4 odst. 6 anebo čl. 4 odst. 7.

– Posouzení dopadů

Je znepokojivé, že před přijetím návrhu Komisí nebylo provedeno posouzení dopadů a nebyla vyžádána žádná vědecká hodnocení, například ze strany ICES, věnovaná dopadům odstranění ochrany rybích populací.

Posouzení dopadů by se rovněž mělo zaměřit na důležitost zachování rovných podmínek, zejména v našich vztazích se třetími zeměmi, jako je Norsko a Spojené království.

– Další záruky

Komise a některé zúčastněné strany jsou přesvědčeny, že dostatečnou ochranu rybích populací zajistí ostatní aspekty víceletých plánů, například zakotvené v člancích 5, 7 a 8 příslušných víceletých plánů. Tyto články obsahují široké spektrum nápravných opatření a záruk, které mohou členské státy uplatnit, aby například na určitou dobu zastavily rybolov nebo v mrtvých zónách pomohly zvýšit kyslík.

V tomto ohledu je důležité, aby Komise dále vysvětlila propojení „pravidla 5 %“ (čl. 4 odst. 6 a čl. 4 odst. 7. víceletých plánů) a ostatních záruk (články 5, 7 a 8 příslušných víceletých

---

⁹ <https://www.su.se/stockholm-university-baltic-sea-centre/news/the-commission-wants-to-remove-the-5-rule-for-baltic-sea-fisheries-1.697370#:~:text=Paragraph%204.6%20and%20the%20%225,the%20collapse%20of%20fish%20stocks>

plánů), zejména ve světle toho, že tyto ostatní záruky se použijí pouze v případě, že populace již poklesne pod Blim. Lze se domnívat, že navržené vypuštění příslušných ustanovení by mohlo odporovat zásadě předběžné opatrnosti, která je základním pilířem právních předpisů EU, a koncepci udržitelnosti, která má bránit následným škodám, a to jak environmentálním, tak hospodářským.

– Dopad jednání o celkovém přípustném odlovu (TAC)

Jednání o celkovém přípustném odlovu a kvótě na příští rok započnou letos na podzim. Pokud do té doby nebude dokončena revize tří víceletých plánů, lze předpokládat opakování situace z minulého roku. Někteří poslanci zdůrazňují, že loňské vědecké doporučení ICES týkající se sledě obecného ve střední části Baltského moře a jazyku obecného ve Skagerraku zmínilo „pravidlo 5 %“, nedoporučilo však ukončení cíleného rybolovu. Je nutné mít na paměti, že všechny dohody o rybolovných právech jsou **založeny na vědeckých doporučeních ICES**, bez ohledu na to, zda bude toto pravidlo vypuštěno, či nikoli.

Východiska pro budoucí práci

Aby tento návrh mohl být schválen, je jisté, že jsou zapotřebí další informace a vyjasnění týkající se jeho dopadů.

Stabilita, předvídatelnost a udržitelnost pro naše rybáře jsou velmi důležitými aspekty, aby jejich práce byla udržitelná jak hospodářsky, tak z hlediska životního prostředí. Mohlo by proto být vhodné zvážit širší přístup k této otázce, včetně posouzení alternativních možností dosažení konkrétních cílů stanovených v návrhu.

Mezi tyto alternativní možnosti by mohly patřit širší revize víceletých plánů nebo širší revize způsobu rozhodování o rybolovných právech, jako je zahrnutí víceletých kvót. Vzhledem k tomu, že cílem návrhu je pouze řešit problémy, které by se mohly objevit za určitých okolností, stálo by za to zvážit možnosti, které by řešily konkrétně tyto okolnosti, namísto navržení úplného vypuštění.

Je třeba vyzdvihnout, že tento právní předpis byl připraven Komisí poté, co se „pravidlo 5 %“ rozhodla ignorovat Rada, což vedlo k porušení nařízení Parlamentu a Rady.

Bude na novém mandátu výboru PECH, aby posoudil další vysvětlení a zpětnou vazbu poskytnuté Komisí a všemi dotčenými zúčastněnými stranami a v souladu s jednacím řádem Parlamentu určil, jaký postup by bylo nejvhodnější na tento spis použít.